

Бориченко О.В., канд. техн. наук, доц.,
Панадій Є.С., магістр
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Україна

СЕРТИФІКАЦІЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЖИТЛОВИХ БУДІВЕЛЬ

Згідно із Законом України «Про енергетичну ефективність будівель» з 01 липня 2019 року буде запроваджена обов'язкова сертифікація енергетичної ефективності житлової будівлі. Дане обстеження має право проводити виключно атестований енергоаудитор та фахівець інженерних систем. Сертифікація проводиться на договірних умовах сторін за рахунок власника. У випадку багатоквартирного будинку – за рахунок житлово-будівельного кооперативу, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку або ж управителя багатоквартирного будинку. Мешканці будинку, у якому буде проводитися сертифікація, зможуть ознайомитися з результатами даної процедури у доступному місці забудови. Термін дії документа становить десять років [1].

Постає питання: хто ж має оплачувати енергетичний сертифікат. Громадяни чи держава. Адже, отримавши рекомендації щодо підвищення рівня енергетичної ефективності та виконавши термомодернізацію будівлі, з одного боку, мешканці будуть сплачувати менші комунальні рахунки, з іншого боку – споживатимуть раціонально енергоресурси, що допоможе країні імпортувати меншу кількість нафти та природного газу та застерегти від енергетичної кризи; зменшити викиди вуглекислого газу CO₂.

Фінансування заходів із забезпечення енергетичної ефективності будівель здійснюється за рахунок власника будівель, коштів державного і місцевих бюджетів, а також на засадах державно-приватного партнерства або енергосервісу.

Проте сьогодні постає проблема недовіри мешканців забудови до ОСББ, тому розраховувати на кошти зібрані з кожної оселі не варто. Зі сторони держави, грошову підтримку можна отримати у здешевленні кредитів для заходів підвищення рівня енергоефективності, у відшкодуванні частини вартості даних заходів, у заохочувальному тарифоутворенні на комунальні послуги. Ще з 2014 року для населення та ОСББ запроваджена Урядова програма «теплих кредитів», відповідно до якої держбюджет відшкодовує 35% суми кредиту на купівлю енергоефективного обладнання (матеріалів); 40% суми кредиту для ОСББ/ЖБК для загальнобудинкових заходів.

Уряд створив державну установу «Фонд енергоефективності», підписавши угоду про асоціацію з ЄС. Законопроект про цей Фонд Верховна Рада схвалила в першому читанні 21 березня 2017 року. Установа підтримує здійснення заходів з підвищення рівня енергоефективності будівель, згідно з Паризькою угодою сприяє зменшенню викидів двоокису вуглецю та сприяє забезпеченню дотримання Україною міжнародних зобов'язань у сфері енергоефективності. Фінансування Фонду здійснюється за рахунок коштів держбюджету, фінансової підтримки ЄС та уряду Німеччини [2].

Головною вимогою Фонду для отримання коштів є проведення професійного енергоаудиту, який визначить клас енергоефективності будівлі та допоможе ідентифікувати місця найбільшої втрати тепла.

Енергоаудитори видаватимуть сертифікат із інформацією про споживання енергоресурсів будинком та рекомендації для підвищення його енергоефективності. Це потрібно, щоб розробити ефективний комплекс заходів із модернізації житла. Після чого Фонд компенсуватиме частину вартості проектів із запровадження заходів з енергоефективності в багатоповерхових будинках.

Для багатоквартирного будинку також можна використати енергосервісний договір – для мешканців, які не мають власних накопичених коштів для реалізації енергоощадних заходів. У цьому випадку знову ж таки відіграє роль зацікавленості людей, адже 2/3 співвласників мають проголосувати за укладення ЕСКО-договору. За допомогою коштів інвестора енергосервісна компанія розробляє та реалізовує заходи з підвищення рівня енергоефективності будинку. Громадяни отримують економію та протягом кількох років виплачують повну вартість заходів інвестору. Отже, чим більша економія, тим швидше будуть сплачені залучені кошти. Після усіх виплат обладнання переходить до співвласників, а зекономлені гроші можуть надалі використовуватися для впровадження інших заходів з енергоефективності.

За проектом USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» до активних джерел фінансування енергоефективних проектів можна віднести:

1. Кредитні програми, такі як Міжнародна фінансова корпорація (IFC), Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Німецький державний банк розвитку (KfW), Українські банки.

2. Грантові програми та програми технічної допомоги: Центральна Європейська Ініціатива, Шведське агентство міжнародного розвитку (SIDA) тощо.

Розглянемо ключові напрямки діяльності деяких організацій [3]:

- НЕФКО – міжнародна фінансова установа, спрямована на проекти, що покращують стан довкілля і водночас є ефективними з точки зору витрат.

- ЄБРР – міжнародний фінансово-кредитний інститут, який здійснює Програму фінансування альтернативної енергетики в Україні (USELF) та реалізує Українську програму підвищення енергоефективності 2 (UKEEP-2).

- KfW – німецький банк, який реалізує проекти фінансового співробітництва у фінансовому та енергетичному секторах.

Висновки. Підвищити рівень енергоефективності можна шляхом встановлення засобів обліку та регулювання споживання енергетичних ресурсів, впровадження автоматизованих систем моніторингу, покращення показників огорожувальних конструкцій, інженерних систем будівлі, використання альтернативних джерел енергії. Саме ці обґрунтовані рекомендації будуть наведені у сертифікаті енергетичної ефективності будівлі. Як виявляється, фінансову підтримку можна знайти для багатоквартирного будинку. Основний фактор – небайдужість, бажання та зацікавленість мешканців у використанні меншої кількості енергії при організації належного рівня енергетичного комфорту та покращенні екології.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про енергетичну ефективність будівель». [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19>.
2. Постанова від 20 грудня 2017 р. №1099 «Про утворення державної установи «Фонд енергоефективності» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1099-2017-%D0%BF>.
3. Проект USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» (MER). *Каталог кредитних, грантових програм та програм міжнародної технічної допомоги в сфері енергоефективності*. [Електронний ресурс], 2015. 32с.

References

1. Law of Ukraine «On Energy Efficiency of Buildings». [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19>.
2. Decree of December 20, 2017 No. 1099 «On the formation of a state institution» Energy Efficiency Fund». [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1099-2017-%D0%BF>.
3. USAID Project "Municipal Energy Reform in Ukraine" (MER). *Catalog of credit, grant programs and programs of international technical assistance in the field of energy efficiency*. [Online], 2015. 32p.